Додаток до „Буковини“.

Ч. 50. Чернівцї, дня 9. (22.) грудня 1905. Рік VIII.

Виходить що тижня в пятницю.

Коштує річно 4 корони, а до Америки 2 доляри.

РУСКА РАДА

Народна ґазета.

Адр. редакциї: „Руска Рада“ в Чернівцях улиця Петровича число 2.

Братя гей-же на віча!

Братя чорнороби! Скрізь у цїлій державі обрушили ся кривджені і визискувані. Всї, що із свого мозіля одержують цїлу державу, домагають ся рівного для всїх виборчого права! Такий закон заповів уже в парляментї президент мінїстрів бар. Ґавч, але дуки-шляхтуни заходжують ся, щоб то право для Буковини й Галичини пошахрувати через заведенє посередних виборів.

Тож майте ся на осторозї! Не заспіть своєї долї, але скликуйте в кождім селї віча, на які сходїть ся тисячами і рішайте, що ви домагаєте ся загального, тайного, рівного і безпосередного права голосованя, що ви протестуєте проти паньских заходів, що не дасьте собі видерти своє сьвяте право!

Про віче треба зробити на три дни наперед письмо до староства, заосмотрене (непереписаним!) стемплем на одну корону. У поданю пише ся коротко:

Сьвітле ц. к. староство!

Підписаний комітет повідомляє, що скликає на той а той день 190... року публичне віче в забудованю того а того ґазди під ч. конскрипцийним таким а таким в такім а такім селї, з отсим дневним порядком:

1) Виборча реформа і

2) Наше полїтичне положенє.

Тут слїдують підписи.

На хребтї поданя робить ся коротке рубрум.

Рішеня віча треба телеґрафічно переслати на адресу Präsidentenminister Gautsch Wien.

Най жиє загальне, тайне, рівне і безпосередне право голосованя!

Рада державна.

В понедїлок відбуло ся послїдне засїданє ради державної в сїй сесиї, тепер наступила сьвяточна перерва в засїданях парляменту, який збере ся на ново аж в половинї сїчня. В послїднім часї полагоджено в парляментї й палатї панів справу буджетової провізориї, тимчасово управильнено торговельні зносини нашої держави з Італїєю, закон про льокальні желїзницї, закон про підпиранє торговельної маринарки і кілька поменьших законів. Та найважнїйша справа, про яку говорило ся в парляментї, се справа виборчої реформи. Справедлива виборча реформа се ключ до права у державі, тож не диво, що пани радіб не дати єї народови. Вони хотїлиби тоту виборчу реформу в Буковинї й Галичинї так скоротити, аби й далї панувати над робітниками й мужиками. Але най пани не важуть на се, бо нарід не дасть ся спокійно обрабувати. Ми також з'уміємо заговорити, так що панам аж в ухах задзвонить!

На пятничнім засїданю забирав в дискусиї буджетовій слово президент мінїстрів бар. Ґавч, який згадав і при тій нагодї про становище правительства до виборчої реформи, і заявляв з цїлою рішучостию, що правительство внесе заповіджене предложенє в лютім 1906.р. (*Гучні оплески*). Наведені до тепер закиди не могли відвести правительства від сего заміру анї захитати єго. Що реформа виборча є конечна, се виходить з заяв представителїв всїх сторонництв, які раді би вдунути житє в сей мертвий парлямент. (*Гучні оплески*). Правительство думає, що тілько загальне голосованє є відповідним санацийним средством, а коли приступило до працї над предложенєм, то послїдні сумнїви з поступом сеї працї розяснили

ся. Палата видасть свій осуд про се предложене, а правительство очікує его з найбільшим супокоєм. Вкінци мінїстер просить о приняте буджетової провізориї. (*Гучні оплески*).

По нїм забрав слово пос. Николай Василько і виголосив одну із найзнаменитших своїх промов, яка зробила в палатї велике вражінє. Виводам його прислухувались з великим зацїкавленем представителї всїх партий а також мінїстри Ґавч, Бінерт, Врба, Ранда, Пентак і Козель з огляду на се, що „Руский клюб“ від часу ґр. Таафого отсе вперве рішив ся голосувати за буджетом. Він говорив: Зміна виборчої ординациї була здавна головною точкою програми партиї речника. В виду сего буде зовсїм зрозумілим, що Русини в хвили, коли найшло ся правительство, яке сю програмову точку бере за свою, переходять із не довіря до сего правительства, яке впрочім булоб нинї зовсїм оправдане, на становище вижидаюче. Навіть після теперішної виборчої реформи повинні мати Русини 24 до 25 мандатів, однак навіть і сего так малого числа неможуть вони осягнути через пановане певної кляси, певної клїки польскої нациї. Інсинуована бесїдникови ворожнеча проти польского народу є для него, его товаришів клюбових і цїлого руского народу зовсїм чужа. Коли президент мінїстрів старає ся слухати голосу польского народу і тих, що хіснують ся довірем того народу — між ними є також деякі посли польского Кола, але вони мусять через клюбовий примус і намордник мовчати — то він довідає ся, що цїлий край Галичина, так Поляки як Русини, дїйсно домагають ся виборчої реформи. (*Признанє*). Коли прийде справедлива ординация виборча, тодї найдеть ся безуслівно modus vivendi між заступниками польского і руского народу. (*Оживлені признаня*). Коли ґраф Пінїньский виступає в палатї панів проти правительства, то вже ся обставина, з котрої ми бачимо, що пани вже більше не є мужами довіря правительства, і надїя, що вони ними знова не станутъ, мусить нас спонукати заняти відмінне становище супроти правительства. Але те, що ми удїляємо правительству, се є лиш завдатком довіря, провізориєю довіря. (*Веселість*). Се буде від того за-лежати, як буде виглядати виборча реформа, що має бути предложена в лютім, чи при роздїлї мандатів для Галичини будуть відповідно узгляднені цифри відношеня між польским а руским населенем. Нам прецїнь зовсїм ясно, що бар. Ґавч не буде поступати по драконьски проти польского клюбу. Вже найдуть ся средства і дороги, щоби Русинів відповідно лишити позаду; але при однім средстві перемінилаби ся провізория довіря в страшне не-довірє руского населеня зі всїма его наслїдками, і був би плян посередних виборів в Галичинї, чи то через сойм, чи виборцїв. Тодї показалоби ся, що бар. Ґавч провадив лиху іграшку з руским народом і в загалї з населенем Галичини. Здає ся, що в хвили, коли на границях держави відіграють ся в Росиї траґічні подїї, не прийшов той момент, щоби бавити ся з широкими масами польского і руского народу лише задля успокоєня гумору панів з польского клюбу. (*Признаня*).

Помимо всїх жалоб треває переслїдуванє галицких Русинів з боку польскої адмінїстрациї дальше. Такий прим. староста в Товмачи тодї, як Русини хотїли обходити національне сьвято, сконстатував зараз епідемію. Але як Поляки забагли тої самої днини обходити памятку повстаня із 1830 року, тодї епідемія зникла! (*Сьміх*). Або гляньмо на шкільні відносини галицкі. Полякам припадає в Галичинї одна ґімназия на 110 тисяч голов, а для Русиів на 615 тисич. Молодїж польску, як вона бере удїл в манїфестациях трактує ся лагідно, що впрочім треба похвалити, але супроти Русинів виступає ся із найострійшими средствами.

Коло польске стреміло все до того, щоб не допустити до мира в сїй палатї, щоб стати самому необхідним. Панове одначе переконали ся, що навіть їх найдавнїйші приятелї, чеські посли у дружбі вже захитали ся. Барон Ґавч самим пляном виборчої реформи довів до того, що Поляки вчера, хоч боязко, всеж таки піднесли ся за наглячим внесенем. Коли давнїйше впало тільки одно слово, не звичайне у високих кругах або в товаристві пань, то панове ставали дуже нервові, тепер же промавляє ґр. Штернберґ серед прихильних усьміхів ексцеленций, тайних совітників і всїх підпор престолу із польского кола. (*Дуже добре!*)

Дальше обговорює бесїдник становище Жидів Галичини й Буковини супроти виборчої реформи. Ми бачимо, що на заходї а також і тут у Відни велика частина Жидів заявляє ся рішучо проти яких небудь виїмкових постанов у виборчій реформі дотично Жидів. Однак я мушу сконстатувати,

що у нас на сході, так само у східній Галичині, як і Буковині, добачують они свій ідеал в сотвореню можности одержаня заступництва без того, щоб мішати ся до виборів других національностий. Воно й справді є так, що у східній Галичині й Буковині є цілий ряд міст, які получені в одноцільні виборчі округи, малиб через десятилітя своїх послів без того, щоб творити окремий катастер, або щоб творити жидівске ґетто, якого при рішаню сеї справи так побоюють ся специяльно ось тут у Відни. Серед нинїшних обставин в Австриї ледви чи зможе який Жид по заведеню загального голосованя здобути так легко мандат в Галичині, або в якій другій провінциї, не беручи розуміесь в рахубу партиї социял-демократичної. В компактних масах живуть Жиди в Галичині і Буковині. Отже булоб квестиєю справедливости запевнити для них в той спосіб повсякчасне заступництво. Я маю широкі жидівскі круги виборців, отже почуваю ся до обовязку порушити се питане. Але зовсім зрозуміло, що се є справою жидівских заступників заняти самим відповідне до сего становище. В сїм напрямі підіпремо з охотою наших жидівских товаришів. (*Признаня*).

Бесїдник занимаеть ся опісля виводами мінїстра фінансів з дня 16. с. м. що до питаня урядників і виводить, що мінїстер фінансів оказав за мало поважної прихильности для поліпшеня становища урядників; що більше він в сїм зглядї меньшу мав відвагу як нинї сам президент мінїстрів.

Яко заступник Буковини мае бесїдник ще й иньші жалоби як давне жадане, щоби буковиньскі суди були независимі від галицких. До цїлого правительства мусить бесїдник внести просьбу, щоби спішило ся предложити до санкціонованя закони, які ухвалив буковиньский сойм.

Бесїдник робить мінїстра просьвіти уважним на церковні відносини на Буковині і вказує на то, ще скарги Русинів на церковнім поли виповняють цїлі томи так в мінїстерстві просьвіти як і в парляментї, що впрочім потвердив в своїх промовах і брошурах проводир румуньских демократів пос. Ончул (*веселість*), так що Русини і Румуни згоджують ся в негодованю на поступоване гр. ор. церковної власти на Буковині, що малоб спонукати мінїстра просьіти до остаточної заради.

Мінїстер фінансів зволить остачно спенсіонувати черновецкого директора фінансів Кніпфера.

Бесїдник кінчить: Заледви минув що йно рік, як в Петербурзї мандрувала товпа під проводом сьвященика Іапона, котрий впрочім є Русином, до палати царя і хотїла заключити з царем мир. Але се, до чого дораджували в палатї панів тепер ґраф Пінїньский і его товариші, вже стало ся в Петербурзї; на товпу стріляли, топтали кіньми і роз'ярили еї. В кілька місяців опісля мусїв цар дати товпі більше, як вона тодї жадала. Іраф Віте мусїв посилати за Іапоном, а Іапон заявив, що він вже не в силї нинї запанувати над товпою. Нинї ми ще стоїмо на чолї руского руху, ми ще в станї предложити бажаня поневоленого і угнетеного руского народу, ми ще в силї внести до правительства апель: будь сильним і будь тим, що увільняе вкінци 4 з черги великий нарід в Австриї. Нехай тебе Господь боронить від того часу, коли й нас так як Іапона на дармо будуть кликати. Най Господь боронить від того нашу державу і нашу династию. (*Грімкі оплески*).

Чого хотять мужики в Росиї?

Мужики в Росиї дуже бідують. Рік за роком спадае на них недорід і голод. Землї мало, податки великі, так, що не мож дихнути. І в тім московскім раю, який так захвалюють наші фостачі рублелюби, мужики недоїдають, що виказали учені рахунками після того, що вони з'їдають. Ще гірша стала доля мужиків у Росиї після останної війни з Японїєю, яка коштувала тільки люда, молодого робітника а до того ще й суменних гроший, які прийде ся заплатити нїкому иньшому, як мужицкій кишени! І мужикам вже не стало терпцю надїятись на цареву ласку і ось вони орґанїзують ся і єднають ся, аби добути собі волї і землї. Запальнїйші із мужиків то хопились навіть крайного средства, палять і рабують двори, щоб самим не пропадати з голоду. Загалом-же просьвіченїйші мужики з'єднали ся у велике товариство — „мужицку спілку,“ що зроблено на з'їздї мужиків, який відбув ся недавно в Москві; подібний з'їзд мужиків, але лише українських, відбув ся і в Київі. Всюди укладають вони бажаня, у яких висловлю-

ють свої потреби. Такі з'їзди відбувають ся скрізь на Україні по містах та селах. Мабуть цікаво буде нашим селянам пізнати, чого то саме домагають ся мужики на таких зборах. Для прикладу подамо рішеня мужицьких повномочників із каменецького уїзду повіту і ґуб. Подільскої, які ухвалено в недалекім від нас Каменци Подільскім на нараді із 24 ноября с. р.

Комісия тота виробила ось який приговор, що случайно попав ся нам у руки:

„1. Ми думаєм, що така Дума,[1]) яку хоче зібрати правительство, для нас не годиться; бо в тій Думі в найлучшім разї на вісїм панів буде один мужик, а через це і закони, котрі видасть така Дума, будуть обстоювати інтереси панів.

Тільки така Дума буде стояти за народ і видавати закони справедливі і потрібні для мужиків,

а) в котру будуть вибирати всї совершеннолїтні люди, починаючи з 21 року;

б) коли всї совершеннолїтні будуть мати рівні права вибирати і бути вибраними (будуть вибирати не від десятин[2]) і гроший, а від людий);

в) коли будуть вибирати всї люди посла прямо від разу в Думу, а не через окремих виборцїв. Бо як почнуть вибирати з села виборцїв в волость, з волости в уїзд, з уїзду в губернію і тільки ґубернські вже виборцї — в Думу, то виходить, що посла в Думу вибирає кілька чоловіків, — а кількох чоловіків легко можуть підкупити пани — і ті можуть вибрати панського посла;

г) коли вибори будуть тайні (ґалками), щоби нїхто, опріч подаючого голос, не знав за кого він голосує; бо при відкритім голосованю начальство може заставити своїх підвластних — а пани та фабриканти — своїх робітників — віддати голоси не за свого, а за панського посла.

2. Ми рахуєм, що земля се дар Божий, а не зроблена руками, через це нїхто не має права на ню, но всї; земля не повинна бути власністю окремих людей, а власністю всего народа; нею користуватись може тільки той, хто працює коло неї без наймитів сам і зо своєю сїмєю.

Для сего ми хочем:

а) Щоби всї землї-казенні,[3]) монастирські, удїлні,[4]) церковні, безхазяйні — заразже повернути на власність всего народа в земельний фонд і роздати тим, хто вміє і хоче коло неї без наймитів робити, не платячи жадного викупу за аренди.

б) Як Дума не знайде можливим відняти від панів дурно землї, то примусово викупити всї землї від панів на власність народа по цїнї справедливій.

в) Всї води, лїси повернути на власність всего народа.

г) Ті, хто не обробляє власними руками, мають право стільки землї тримати, скілько потрібно на садибу для него і його сїмї.

3. Ми рахуєм, що теперішний порядок, при котрім мужики найбільше платять налогів,[5]) як (прямих) викуп, дорожна повинність, стійкове і иньші, — так посередних: акцизи на цукор, сіль, гас,[6]) таможені пошлини,[7]) на коси, плуги, серпи, налоги на гербові марки і иньші, — є дуже несправедливий. За це, що чоловік жиє на сьвітї, кормится, одягаєть ся, виховує свої дїти — не повинен платити жадних податків.

Тільки той повинен платити налог, в которого лишаєть ся ще що небудь, в кого є прибіль і чим більша прибіль, — тим більший процент з него брати. Для сего потрібно знести всї посередні налоги (акцизи) і завести прогресивний налог на прибуток і наслїдство.

4. Що до війска ми думаєм:

а) Війско, котре ми одержуєм на свій кошт, одягаєм, взуваєм, вооружаєм, начальство посилає против нас-же, як ми не йдем на роботу до панів (робим забастовку),[8]) а не учать тому, що потрібно. Бо як би вчили воювати з ворогами, а не з сїльским та городським робітниками, то нас не побив-би так Японець.

Через це ми домагаємось:

а) війско не повинно посилатись для усмирення народу;

б) служба війскова відбуваєть ся в своїм такі уїздї;

в) служба війскова зменьшаєтся тільки до двох років;

---

[1]) зн. державна дума. [2]) зн. від землї.

[3]) скарбові. [4]) цареві. [5]) податки. [6]) нафта. [7]) цло. [8]) страйк.

г) в війску-же не повинно бути жадних нестроєвих обовязків – особливо деньщиків,[9]) поза строєм салдати не підлягають офіцеру, війско учать тілько тому, що потрібно для оборони, а не для нападу, а тимбільше для парадів. Салдатам підвисшити, а генералам зменьшити жалування.[10])

Що до школи домагаємось:

а) всї школи низші, середні, вищі повинні бути безплатні, хто не має можливости отримати більшу осьвіту, а хоче, — то отримує ся на казенний[11]) кошт; в школах повинні вчити на рідній мові.

Що до суда, домагаємось:

а) всї суди мирові, волосні, окружні, судебні палати і сенат повинні бути виборні і відповідати перед громадами, котрі їх вибрали;

б) щоб жадних военних чи полевих судів не було. Щоби виборному суду підлягали всї чиновники, навіть по дїлам служби;

в) щоби всї, хто несправедливо відбув кару, мав право на відплату з того, хто винен. Ми жадаєм свободи для всїх, хто боров ся за народ, і суда над тими ґенералами і ґубернаторами, котрі водили війско проти народа.

Ми домагаємось: 1) щоби не на папері тілько, а на дїлї було недоторканнє до особи — до хати і переписки;

2) щоби не на папері тілько, а і на дїлї була свобода вибирати собі дїло, яке хто захоче;

3) жити — де хто схоче;

4) вільно говорити о всїх своїх дїлах;

5) вільно друкувати всякі книжки і ґазети;

6) свобода збиратись в хатах і на пляцах для обговорення своїх дїл:

7) свобода єднатись в союзи — товариства;

8) свобода забастовок;

9) свобода кожному триматись віри, якої хто схоче.

Домагаємось щоби всї люди без ріжницї сословій і полу мали рівні гражданські права.

Щоби всї чивовноки: мінїстри, ґубернатори, пристави, посередники, учителї, попи, доктори, фершали і взагалї всї, котрі получають жалування, вибирали ся народом і відповідали перед своїми виборцями.

Щоби в справи, котрі може чи саме село, чи сама волость, чи самий уїзд порішити — ни мішались вищі інституциї.

Щоби чиновники були з місцевих людий.

Щоби в школах вчили по українськи, в канцеляріях і судах писали бумаги по українськи.

Щоби в церквах і костелах проповіди говорили по українськи.“

Розуміє ся, що як всюди так і в Росиї не всї мужики одної думки, бо є богато таких, що за намовою і горівкою полїциї ще й нападають на тих, хто їм бажає добра. Хрунїв і та дурних є всюди богато!

Тарас Вірний

До бою!!...

Годї плакать нам в неволї
І закутим у кайдани
Аджеж сили в нас чимало —
Добре знають се тирани!...
Вни сьміють ся ще із сього
І не нишком, але явно —
Начеб хтїли, щоб за волю,
Ми боролись з ними славно!...
Так чогож ми добровільно,
Наших славних предків дїти —
Сидимо в тюрмах спокійно,
Чиж свободи нам не хтїти?!...
Нуже братця і соколи,
Скиньмо пута вікові —
Хай не глумлять ся тирани,
Що боротись ми не вміем!!!...

Тернопіль 25. листопада 1905.

Канадийскі гаразди.

Як лиш настане зима, так зараз зачинають свою роботу еміґрацийні аґенти, які всїми способами старають ся наших людий намовити до еміґрациї, щоб на них заробити пару левів. Що відтак нарід з біди пропадає, се їх не болить. Їм ходить лише о тото, аби собі збивати маєтки. А в Канадї справдї не гаразд дїє ся. Ось маємо під рукою новий лист із Канади, який писав: Мафтей Ґрищук із Вінїпеґу до свого вуйка: Дмитра Ґрищука в Садаґурі. У листї тім, писанім в Америцї дня 28. тамтого місяця читаємо між иньшим таке: Відколи я поїхав до Канади, то тут

[9]) форишиц. [10]) плата. [11]) державний.

мені дуже сумно. Дуже тяжко у Канаді робити і ходити і тут бути. На весні, як я приїхав, то мені було дуже тяжко а відтак поїхав я вісімсот миль на захід до роботи і там я робив з нашими фармерами і вони мені вповідали, як вони мають ся і як їм поводить ся. Відколи позаходили, то навіть не мають добрих хатів і дуже мучать ся. Одна жінка з Буковини мала пятеро дітий, а єї чоловік поїхав до роботи, то вона мучила ся із дітьми аж взяла і побила діти і сама забила ся ножем, а одна жінка лягла на штреку і відрубало їй голову. Иньші гинуть так без нічого, бо не мають що їсти. Оттак наші фармарі мають си в Канаді, тут чоловік як не заробить, то може згинути з голоду, бо туть не випросиш, бо не знаєш говорити. Так у Канаді жиють люди. Ходять вони по Канаді як тоті вівці, що порозбігають ся по чистім поли, що їх порозпужує якийсь звір. Так і наші люди у Канаді жиють. Тої зими, що минула, то багато людий з Галичини потратило ся, а цего літа завішало ся шість Галичанів, а багато наших з Буковини порозбивав трен (т. є. колія), а із Задубрівки забила також колія одного лиш я забув як називає ся. Такий то в Канаді зарібок. Ідуть люди до Канади, але не знають, чи верне ся назад до краю. Тут люди, як є в роботі, то жиють по паньски, а як кого сквітує, то можуть погинути як миши на пустім поли з голоду.“

ВСЯЧИНА.

Що дихне то... напише якусь правду в „Нар. Зраді“ єї славний станівский батюшка-редактор! Революция російска, що звалила із ніг самодержавіє і всемогучість поліциї і жандармів, не дає єму спокою, він-же щирий поклонник нагайки. Ось і крутить на всї боки, пишучи в послїдній „Нар. Зраді“ про події в Росиї і всюди видить лише жидівских революцийних аґітаторів, а не видить, що то всї народи Росиї підняли ся до бою за волю! Але як може се зрозуміти кацапня навикла до молитв перед рублем, добачуючи всю свою будучність лише у народній темноті і кирини те в лучбі навіть із найбільшим ворогом проти свого народу! „Нар. Зраді“ також і те не в смак, що заступники всїх неросийских народів, які живуть в Росиї, з'їздили ся в Петербурзї і постановили завести між собою згоду, а Росию перетворити на спілкову державу, в якій усї народи малиби рівні права. „Нар. Зрада“ і сю справу припечатала здоровою брехнею, кажучи, що на тім з'їздї був також „одинъ галицкій Украинецъ“, а то чиста брехня, бо на тім з'їздї були таки отї три Українцї із російської України: Б. Грінченко, Л. Жебунев і І. Личко. Гей-же сьвячений батюшко-редакторе, чи вас 9-та заповідь Божа не обовязує?!

Народне віче в Юрківцях в справі загального голосованя, відбудеть ся в неділю 24. грудня с. р. в 1. годині пополудне, в домі Василя Сїрманя, а як буде погода, то в Товаристві „Січи“, з отсим порядком: 1. Загальне, тайне, рівне і безпосередне право голосованя. 2. Наше політичне положенє. Дорогі братя! Настала важна хвиля, від якої залежить ціле наше бути або небути, вся будучність руского народу. Тож зійдїть ся сотками на се віче, щоби заявити, якого права виборчого хоче руский нарід і підняти грімкий голос проти паньских заходів, які хотять тото право пошахрувати. Прибувайте! — Комітет: *Іван Сїрман, Іван Гоменюк, Василь Сїрман, Михайло Запотїчний, Іван Задорожняк, Николай Заблощкий, Николай Запотїчний.*

Довірочні збори в Кичері відбули ся дня 10. грудня 1905. Члени всїх кичерских товариств (читальня „Руской Бесїди“, „Січ“ і Каса пожичкова і щаднича) зійшли ся тої неділї в домі читальнї, щоб обрадити ся над теперішним станом руского народу. На предсїдателя зборів вибрано одноголосно нашого п. директора школи Ілю Ілюка. Отворяючи збори, обяснив він вузловатими словами конечну потребу орґанїзациї народно-руской. Тепер маємо якраз щирих заступників-Русинів як у краєвім соймі так і у радї державній, заходом котрих при удїлї прихильних народови інтелїґентів удало ся завести „Національну Раду“. Цїль сеї „Ради“ дуже благородна. Іменно має она злучити

сили руского народу цілої Буковини і спільно та однодушно поступати рівним кроком з иньшими просьвіченими народами. А що на часто повторяючих ся нарадах тої „Ради“ не є можливо брати участи цілому загалови, то постановлено вибирати з кождої громади руской тілько заступників до „Національної Ради“ кілько правиборців то село висилає. Кичера вибирає двох правиборців, то і вибрала двох своїх заступників до висше згаданого заведеня. Начальник каси п. Володимир Турчак забравши слово, спімнув ще раз конечну потребу двох добрих та совістних мужів, котрі би не пощадили труду і часу і заступали нашу громаду як слід. Після гадки бесідника відповідали би так важним вимогам наш п. директор Іля Ілюк — ревний син України і чесний та розважний ґосподар, член всїх кичерский товариств Петро Стрільчук. Грімкими голосами „згода“ вибрано одноголосно сих двох мужів на заступників до Ради Національної. На кінці постановлено на внесенє Петра Ґушула завести мировий суд для членів всїх кичерских товариств. В склад мирового суду увійшли: п. дир. Іля Ілюк, ґазда Петро Стрільчук і Николай Кочуляк Яков. Ціль „мирового суду“ є аби залагоджувати малі спори членів між собою таки у селї, щоби задля леда якої там марниці не тягати ся по судах, та руйнувати ся до крайности. На закінченє зборів дав учитель Вольчиньский короткі поясненя що до тайного, загального, безпосередного голосованя, над котрим тепер усюда так богато говорять. Всї як один жадають горячо такого устрою виборів, що доказано грімкими оплесками. — *Ів. Волчиньский* заступник голови читальнї.

Загальні збори читальнї „Руской Бесїди“ в Чорногузах, вижницкого повіта відбули ся дня 26. падолиста. Як відпоручник філії „Руской Бесїди“ в Вижниці прибув п. інсп. шк. Григ. Никорович, який відтак проводмв зборами. До нового виділу вибрано: п. Ос. Лучиньского головою, п. Ник. Ґрабовского заст. голови, п. Ів. Кордяка скарбником, п. Ів. Ґояна біблїотекарем а п. Олександра Бариляка писарем. З огляду, що наша читальня приняла тепер розширений статут, ухвалено на зборах відновити шпихлїр і завести в нїм лад та заложити крамницю, аби громадяни не запомагали чужих лиш аби їх гріш лишав ся в руских руках. При сїй нагоді мило нам зложити подяку п. інсп. Никоровичеви за звеличанє зборів своєю присутностию. — *Ос. Лучиньский* голова, *Ол. Бариляк* писар.

Звичайні загальні збори тов. „Січ“ в Глїбоцї відбудуть ся дня 31. грудня 1905 р. о годинї 1. по пол. в сали читальнянїй з таким дневним порядком. 1. Справозданє із дїяльности старшини, 2. справозданє касове за рік 1905, 3. вибір старшини і 4. вільні внесеня. — За старшину: *Теодосій Букатар* осаул, *Ізидор Ботушаньский* писар.

Народне віче в справі загального рівного, тайного і безпосередного голосованя відбуде ся в недїлю дня 24. с. м. в 2. годинї по полудни в кімнатах читальнї „Руской Бесїди“ в Чорториї з отсим порядком дневним: 1. Загальне право голосованя. 2. Теперішне наше полїтич не положенє. — Дорогі братя і сестри! Народна пословиця каже: „Як собі постелиш, так ся і виспиш!“ Доложім милі братя всїх своїх сил і вистелїм нашу постіль як слїд, щобим легко спали. Сходїм ся тисячами на се віче і заявім, що ми довше тяжкої кривди народної терпіти не можем і не будем! Тож прибувайте як найчисленнїйше! — Комітет: *Денис Руснак, Аґлая Цурканович, Николай Гунька, Хаїм Вебер, Василь Іванюк, Н., Тодер Ісарюк М., Ілия Захаркевич, Василь Ісарюк М., Петро Журавель, Іван Міцик П., Ґеорґій Ісарюк В., Григорій Боднарюк, Тодер Журавель, Василь Пилипюк, Ґеорґій Мельничук І., Зельман Ірінберґ.*

Народне віче в справі виборчої реформи відбуде ся дня 24. грудня 1905 в Лужанах (пов. Кіцмань) о год. 11. пер. пол. в стодолї п. Михайла Вашака з слїдуючим дневним порядком: 1. Загальне право голосованя. 2. Наше полїтичне потичне положеня. 3. Вільні внесеня. Просимо всї сусїдні села о як найчисленнїйшу участь. — Комітет: *Стефан Орелецкий, Сімйон Бережан, Григорий Мандрик, Роман Мошук, Іван Ковалюк, Дмитро Юрійчук,*

Народне віче в справі загального голосованя відбуде ся дня 24 с. м. о 1-ій год. по пол. в сали Шматнїка в Садиґурі (пов. Чернівцї). Комітет просить всїх дооколичних селян явити ся на вічу в як найбільшім числї, щоби показати всїм, хто хоче обрабувати нас з наших прав, що ми до того но допустимо. Комітет: *Іван Маґас Ґеорлїів, Митро Ґрищук, Григорій Балан, Василь Терлецкий, Василь Юрчук, Юрій Слїпенюк, Василь Даричук.*

Віче в справі виборчої реформи відбуде ся в Кучурові вел. (пов. Чернівцї) в недїлю дня 23. с. м. о 1-ій годинї по полудни в читальнянім льокали. За комітет: *Топущак.*

Замордоване господаря на дорозї. Господиня Єлена Івасюк ішла 24. жовтня із Вижницї з терміну (з Суду) із своїм любасом Никифором Грималюком, родом із Косова до Шипота, а чоловік Єлени, Митро Івасюк родом з Шипота ішов до одного жида, щоб рахувати ся за роботу, тай здибав їх обоє, як они ішли собі до Шипота. Митро щось зажартував до них, а тот любас ішов на роботу і мав при собі сокиру і як тою сокирою раз вдарив єго в голову то так сильно, що Митро Івасюк ляг трупом на дорозї. Фіра, що зараз лучила ся, взяла єго, почім 3-ої днини він помер. Убийникови присуджено 6 місяцїв арешту. — *Петро Танасїйчук.*

Крадїж в старостві. Служачий староства в Бжеску допускав ся від довшого часу крадежи з каси старости Тшасковского. В той спосіб украв він до 12 тисяч корон. Суму 1.500 корон найдено сховану в возї на подвірю дому, в котрім поміщене староство. Прочу суму служащий розтратив. Єго арештовано, а крім него ще кілька осіб.

Подяка. Сим складає старшина Каси щадничої і позичкової сердечну подяку Вижницкому нотареви п. Василеви Тудановн за половину-платне леґалїзоване статутів для сеї Каси. — *Николай Симонюк.*

Подяка. За безплатне леґалїзоване статутів складає старшина підписаного товариства п. Николаєви де Дрогомирецкому ц. к. нотареви в Чернівцях сердечну подяку. — Старшина каси в Новій-Жучцї: *Мафтей Краснїчук*, начальник, *Іван Слїпенюк*, заступник начальник.

Всїх довжників, що ще не поплатили довгу за ґазету просимо вирвінати залеглости, бо даром часописї висилати не можемо, хочби тому, що вона нас самих прецї коштує гроші! Хто довгу не заплатить сам, з того ми належність стягнемо! Най нїхто не звикає на „дурничку“ бо то перший степень до хрупївства. Гроші адресуйте так: *Адмінїстрация „Рускої Ради“ — Чернівцї, Петровича 2.*

Вже вийшов

буковиньский православний

КАЛЄНДАР

на рік 1906

з богатою календарскою, інформацийною і лїтературною частию, до того великий гарний

„Стїнний календар“.

Оба календарі разом коштують лиш 60 сотиків, з пересилкою 70 сотиків.

Замовленя в друкарни „Рускої Ради“ в Чернівцях ул. Петровича 4.

Члени „Рускої Бесїди“, що пришлють вкладку на рік 1906, дістануть оба календарі і дальші виданя даром. Вкладка селян і міщан виносить **одну** корону на цїлий рік.

ДОБРІ КАСИ!!

Хто хоче забезпечити добре свої гроші або дорогоцїнности, най удасть ся до фабрики кас **M. Adlersflügel, Wien, I. Franz Josefs Kai 27,** котрої вироби огнетревалих кас оказали ся скрізь найлїпшими. Робимо особливо уважними каси райфазеньскі, що можуть бути в сїй фірмі найлїпше обслужені. Каси Adlersflügel-а побирають майже всї буковиньскі і другі краєві каси райфазеньскі і скрізь висказують ся про них добре. В виду того, що каси сеї фабрики суть добрі, поручає їх і „Селяньска Каса“ всїм нашим касам як найлїпше.

Видає Товариство „РУСКА РАДА“. За редакцию відповідає ІВАН ЗАХАРКО.

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях, під зарядом Ів. Захарка.